

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/642/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714201427
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3714201427.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ľubice Bajzovej a členov JUDr. Stanislavy Markovej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci navrhovateľa: J. M. R., s.r.o., J. XX, L., IČO: 35792752, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. C. M., s.r.o., L., J. XX, proti odporcom 1/ E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. L. XXX, 2/ B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. L. XXX, v konaní o zaplatenie 1.050,76 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 16. apríla 2014 č. k. 7C/93/2014-21 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Odporcom 1/,2/ náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ť o v o d n e n i e :

Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom bol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal uloženia povinnosti odporcom 1/,2/ zaplatiť mu 1.050,76 €, spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 24.02.2013 do zaplatenia, spolu s náhradou trov konania a právneho zastúpenia, zamietnutý. V odôvodnení okresný súd uviedol, že medzi navrhovateľom a odporcami vznikol právny vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8400024945 zo dňa 16.12.2009, uzatvorenej podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi 1/ peňažné prostriedky, ktoré mal tento splatiť spolu s dojednanou odmenou. Zmluvou sa navrhovateľ v rámci predmetu svojej činnosti zaviazal poskytnúť odporcovi 1/ ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi peňažné prostriedky a odporca 1/ sa tieto zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach. Odporkyňa 2/ pristúpila k záväzku ako spoludlžníčka. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. V prejednávanej veci ide jednoznačne o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú treba aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ďalej špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý v § 4 ods. 2 písm. i) uvádza, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, inak sa v zmysle § 4 ods. 3 považuje poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Aj keď zmluva obsahuje výšku mesačnej splátky, ktorej súčasťou je splátka istiny, aj úroku v celkovej výške 91,28 €, zmluva neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov, preto sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Cieľom takejto právnej úpravy je ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka právneho vzťahu zo spotrebiteľského úveru. Uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny a úrokov znamená povinnosť veriteľa uviesť rozčlenenie jednotlivých čiastok, nestačí teda uviesť len celkovú výšku mesačných splátok, ale je potrebné uviesť, koľko presne pripadá zo splátky na úhradu istiny a koľko úroku. Takáto informácia je pritom významná pre spotrebiteľa, najmä pokiaľ ide o jeho možnosť zhodnotiť na základe predloženého splátkového kalendára ekonomickosť poskytnutého

úveru a posúdenie, či požadovaný úrok za úver je pre neho prijateľný a výhodný. Keďže uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere neobsahovala túto obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, považuje sa za bezúročnú a bez poplatkov. Keďže v prejednávanej veci mal okresný súd preukázané, že navrhovateľ uzatvoril s odporcom 1/ zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej mu poskytol dňa 16.12.2009 sumu 1.345,85 € a následne dňa 28.12.2010 sumu 739,40 €, pri ročnej úrokovej sadzbe 68,83 % v prvom prípade a 67,54 % v druhom prípade, súd považuje túto zmluvu v časti dohodnutých úrokov za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. Nemožno sa stotožniť s názorom, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nakoľko i tu platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimerane vysoké úroky dojednané pri zmluve o spotrebiteľskom úvere, sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Požiadavka na neprimerané zmluvné úroky môže za istých okolností v sebe obsahovať i skutkovú podstatu trestného činu úžery, kedy dohoda o neprimeraných úrokoch je neplatná pre rozpor so zákonom, alebo v iných prípadoch pre rozpor s dobrými mravmi. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je úlohou súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade, vzhľadom na rozhodujúce okolnosti starostlivo posúdil, či konanie účastníka občianskoprávného vzťahu je v súlade alebo v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednávaní úrokov zo spotrebiteľského úveru koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje od dlžníka (spotrebiteľa) primeraný úrok, teda primeranú odmenu za užívanie poskytnutej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Neodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ poskytoval úvery za neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov. Uvedené skutočnosti konštatoval aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí zo dňa 26.04.2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011, keď uviedol, že neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Podľa priemerných úrokov z úverov obchodných bánk, zverejnených Národnou bankou Slovenska, v mesiaci december 2009 bol pri nových spotrebiteľských úveroch so splatnosťou 1 - 5 rokov, priemerný úrok vo výške 11,43 % ročne. Zo zmluvy o revolvingovom úvere vyplýva medzi účastníkmi dohodnutá ročná úroková sadzba 68,83 % a 67,54 %, čo predstavuje viac ako 6-násobok priemerných úrokov, vyberaných bankami pri obdobných spotrebiteľských úveroch. Takto dohodnutá výška úroku podstatne prevyšuje priemerné úroky uplatňované v rovnakom čase bankami. Preto súd považoval dohodnutú výšku úroku v rozpore s dobrými mravmi. Keďže súd mal preukázané, že navrhovateľ reálne poskytol odporcom 1./2/ celkovo 2.085,25 € a títo uhradili už 3.330,68 € čo je viac (aj keby súd vzal do úvahy navrhovateľom v návrhu tvrdenú uhradenú sumu 3.103,52), ako suma poskytnutých peňažných prostriedkov, preto návrh ako nedôvodný zamietol. Vec právne posúdil podľa § 52 ods. 1-4 a § 53 ods. 1, 6, 54 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2 písm. i), 3, § 25 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie, alternatívne zmenil rozsudok tak, že podanému návrhu vyhovie v celom rozsahu. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h), § 205 ods. 2 písm. e) v spojení s ust. § 205a ods. 1 písm. b), § 205 ods. 2 písm. c), d) a f) O.s.p.. Uviedol, že záver súdu, podľa ktorého zmluva o revolvingovom úvere č. 8400024945 (ďalej aj zmluva o revolvingovom úvere) uzavretá medzi účastníkmi konania neobsahuje zákonom určenú náležitosť je nesprávnym a nevychádza zo správnej interpretácie príslušnej právnej normy. Samostatné rozpisovanie výšky splátky istiny, úrokov a iných poplatkov rozhodne k zvýšeniu informovanosti, k porovnávaniu výhodnosti nepovedie, práve naopak. Bolo by v rozpore s takto vyjadreným úmyslom zákonodarcu, aby sa rozpisovaním jednotlivých položiek stával pre spotrebiteľa zmluvný vzťah neprehľadným. Informovanie a účely rozpisovania počtu, výšky a termínov splatnosti jednotlivých záväzkov (istina, úroky, iné poplatky) je teda spojené len s otázkou plnenia záväzku. Ak sú záväzky spotrebiteľa zo zmluvy (splatenie úroku, istiny, poplatkov) uhrádzané jednou splátkou, potom spotrebiteľ je informovaný, koľko splátok, v akej výške a v akých termínoch má

uhradiť. Pre danú zmluvu žiadne rozpisovanie preto zo zákona nebolo povinným. Teda zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. sa uplatní len vtedy, ak počet splátok alebo termíny splatnosti istiny, úrokov a iných poplatkov je rozdielny (teda nedochádza k ich úhrade jednou splátkou, ale úroky, poplatky, istina sú platené samostatne v inom počte splátok. Navrhovateľ namieta tiež závery súdu o rozpore výšky úrokov s dobrými mravmi a porovnávanie úrokových sadzieb bánk a nebankových subjektov. V danej veci išlo o úver, ktorý spadá do rámca vecnej pôsobnosti zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Podľa ust. § 3 ods. 10 zákona č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády. Výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov pre príslušný typ spotrebiteľského úveru platnej ku dňu podpisu zmluvy. Výška odplaty za spotrebiteľské úvery v čase, kedy bola uzavretá aj zmluva o revolvingovom úvere, bola výslovne upravená a regulovaná. Aplikácia právneho inštitútu „dobré mravy“ neprichádza do úvahy, keďže ustanovenie § 3 ods. 10 a 11 zákona o spotrebiteľských úveroch má povahu lex specialis k ustanoveniam Občianskeho zákonníka. Maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver bola 79,08%. Výška odplaty za úver podľa zmluvy o RÚ bola nižšia ako maximálne povolená odplata a teda v súlade s obmedzením vyplývajúcim zo zákona č. 258/2001 Z. z. Je nesprávnym preto záver súdu, aby dohoda o odplate v zmluve o RÚ bola neplatná. V tejto prejednávanej veci prípad rozporu výšky odplaty za úver podľa Zmluvy o RÚ so žiadnym zákonom nenastal. Zároveň, vo veci nikto netvrdil (aj keď po vecnej a právnej stránke by išlo o nedôvodný postup a neuplatňoval námietku neplatnosti dojednania o výške odplaty, hoci podľa § 3 ods. 11 zákona č. 258/2001 Z. z. by sa vyžadovala.

Odporcovia 1./2/ nevyužili svoju zákonnú možnosť písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd preskúmaním veci opodstatnenosť podaného odvolania navrhovateľa z hľadiska ním uplatnených odvolacích dôvodov nezistil. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom pre zistenie skutkového stavu a vychádzajúc zo správnych skutkových zistení vec aj následne správne právne posúdil. Rozsudok okresného súdu je odôvodnený v súlade s kritériami, uvedenými v ust. § 157 ods. 2 O.s.p., je správny, úplný a preto podľa § 219 ods. 2 O.s.p. sa odvolací súd s jeho odôvodnením stotožňuje.

Odvolací súd považuje za potrebné tiež uviesť, že podľa jeho názoru sa už okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia náležitým a vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal so všetkými rozhodnými skutočnosťami, od ktorých odvodzuje navrhovateľ dôvodnosť podaného odvolania. Odvolací súd preto poukazuje na správnosť záverov okresného súdu (§ 219, ods. 2 O.s.p.).

Z predloženej zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 16.12.2009 je zrejmé, že sa jedná o spotrebiteľský úver, pretože sú naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru vyplývajúce z ustanovenia § 2 a § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. V súhrne tohto je potom zrejmé, že ide o vzťah spotrebiteľský zo spotrebiteľskej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto sa predmetný vzťah medzi účastníkmi riadi ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ustanoveniami zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ale aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.2009. Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravuje ustanovenie § 4 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Pod sankciou neplatnosti stanovuje požiadavku písomnej formy, ktorá

vyplýva z nutnosti nastolenia právnej istoty v zmluvných vzťahoch. Okrem všeobecných náležitostí musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať náležitosti uvedené v § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Musí teda zahŕňať okrem iných presne špecifikovaných náležitostí takejto zmluvy aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Absenciu niektorej náležitosti uvedenej v § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zákon nesankcionuje neplatnosťou zmluvy. Výslovne ju považuje za platnú za predpokladu, ak bol spotrebiteľovi na jej základe poskytnutý spotrebiteľský úver

a spotrebiteľ ho začal čerpať, alebo bol na jej základe dodaný tovar alebo poskytnutá služba (§ 4 ods. 3 zákona). Súčasne však zákon pri absencii niektorých náležitostí taxatívne vymedzených v ustanovení § 4 ods. 2 poskytuje spotrebiteľovi špecifickú ochranu. Ak nie je niektorý z týchto údajov uvedený v zmluve, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V prípade námietok navrhovateľa voči právnomu posúdeniu veci okresným súdom treba považovať za správny záver, podľa ktorého údaje obsiahnuté v tzv. formulárovej zmluve účastníkov nezodpovedali požiadavkám kladeným na zmluvu o spotrebiteľskom úvere práve v rámci takýchto ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Ak zmluva o spotrebiteľskom úvere

okrem všeobecných musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a taktiež konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, možno dospieť len k tomu záveru, že takéto náležitosti sú obligatórnymi (povinnými) náležitosťami s následkom v podobe považovania poskytnutého úveru za úver bezúročný a bez poplatkov. Účelu úpravy spotrebiteľského práva (ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana ako slabšieho účastníka právneho vzťahu) zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z údajov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených položiek teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k poplatkom. Uvedený účel nespĺňa zmluva, ktorá neobsahuje aj vyčíslenie výšky splátok istiny, výšky splátok úrokov a výšky splátok iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky). Len takýto výklad požiadavky zákona spĺňa účel spotrebiteľského práva to zvýšená pozornosť venovaná ochrane spotrebiteľa (ktorý by takto nemal byť zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodit', aké bude skutočné navýšenie sumy poskytnutého úveru a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť). Na základe uvedeného preto správne okresný súd dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá účastníkmi konania dňa 16.12.2009 neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny,

úrokov a iných poplatkov a konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, ako to vyžaduje ust. § 4 ods.2 zák. o spotrebiteľských úveroch, a preto je možné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, vzhľadom ku ktorému záveru nie je potrebné sa zaoberať správnosťou výšky dohodnutých úrokov. Na základe vyššie uvedených skutočností, preto správne okresný súd započítal uhradené splátky odporcov 1/,2/ vo výške 3.330,68 Eur len na istinu poskytnutého úveru vo výške 1.345,85 Eur (dňa 16.12.2009) a 739,40 Eur (28.12.2010) a návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

V konečnom dôsledku za vecne správne, odvolací súd považoval aj rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania.

Vyhodnotením všetkých vyššie uvedených skutočností, teda odvolací súd dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu, z ktorého dôvodu tento za použ. § 219, ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 O.s.p. v spojení s § 142 ods. a § 151 ods. 1, 2 O.s.p. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že odporcovia 1,2/ boli v odvolacom konaní úspešní a preto im v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v zásade patrí právo na náhradu trov tohto odvolacieho konania. Toto právo si však v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnili ani im žiadne trovy zo spisu nevyplynuli, preto odvolací súd rozhodol tak, že im náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné .